

%B2%D1%96_%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B9%D0%BD%D1%96_%D1%80%D0%B5%D1%87%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8 (дата звернення: 15.11.2023).

2. Українські жінки, згвалтовані російськими солдатами, намагаються перервати небажану вагітність. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/zhvaltuvannya-rosiyski-okupanty-aborty/31822417.html> (дата звернення: 15.11.2023).

3. Які закони та звичаї війни порушує Росія в Україні? Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://ukrainer.net/porusheni-zakony/> (дата звернення: 15.11.2023).

4. Відомо про 42 місця утримання українських військових на території РФ. Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3726355-vidomo-pro-42-misca-utrimanna-ukrainskih-vijskovih-na-teritorii-rf-pravozahisniki.html> (дата звернення: 15.11.2023).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-4>

THE INFLUENCE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF DISTANCE EDUCATION

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВИТИ

Lavrynovych O. A.

*Candidate of Philosophical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Philosophy and Pedagogy
National Transport University
Kyiv, Ukraine*

Лавринович О. А.

*кандидат філософських наук,
доцент,
доцент кафедри
філософії та педагогіки
Національний транспортний
університет
м. Київ, Україна*

Однією з визначальних характеристик інформаційного суспільства є стрімкий розвиток і високі темпи впровадження інформаційних та комунікаційних технологій в усі сфери діяльності людини. Одним із пріоритетних напрямів є сфера освіти, зокрема дистанційна освіта. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) – це потужний засіб, що підтримує, доповнює та трансформує освіту, створює нові способи для навчання, обумовлює її безперервне вдосконалення. Пандемія COVID-19 пришвидшила впровадження ІКТ у сфері освіти, коли у зв'язку з

епідеміологічною ситуацією задля збереження безперервності навчання заклади освіти змушені були перейти на дистанційну форму навчання. З різних причин неочікуваний, вимушений, раптовий і тотальний перехід на цей формат навчання видався нелегким і здебільшого проблемним. І досі потребують осмислення багато питань організаційного, технічного, методичного характеру. Але саме він, як альтернатива традиційному навчанню, дозволив зберегти життєздатність системи освіти за форс-мажорних обставин загалом.

Досвід в організації дистанційного навчання, набутий за умов пандемії, став у пригоді під час російсько-української війни, для відновлення, збереження і продовження освітнього процесу. У нинішніх умовах дистанційне навчання вирішує багато викликів, які постали перед освітою. Її соціальна привабливість полягає у розширеному доступі до навчання, рівних освітніх можливостях для різних прошарків суспільства, а також відсутності вікових обмежень. Використання інформаційно-комунікаційних технологій дає змогу здійснювати навчальний процес на відстані, за умов просторового та часового роз'єднання викладача та здобувача освіти. Це модель освітнього процесу, зорієнтована на особистість, що дає можливість здобути освіту, враховуючи потреби та інтереси людини, обрати індивідуальну траєкторію, темп та місце навчання.

У сфері вищої освіти дистанційне навчання не є чимось новим. Воно існує набагато довше ніж сучасні інформаційні та комунікаційні технології. Перший приклад дистанційного навчання був зареєстрований у Бостоні, США. У 1728 році викладач стенографії Калеб Філіппс (Caleb Philipps) почав проводити курси стенографії, відправляючи завдання поштою [6]. Курс дистанційного навчання у сучасному розумінні було впроваджено в Англії розробником однієї зі стенографічних систем для англійської мови під назвою «фонографія» Ісааком Пітманом (Isaac Pitman) [6]. Важливим нововведенням його моделі «correspondence study» (кореспондентське навчання) став елемент зворотного зв'язку з учнями. Вони отримували завдання поштою, виконували їх та відсилали назад на перевірку. Розвиток поштових послуг сприяв поширенню дистанційної освіти у Європі. Зокрема, в Берліні у 1856 році був запропонований курс із вивчення мов викладачем французької мови Шарлем Туссенем (Charles Toussaint) та Густавом Лангансшейдтом (Gustav Langenscheidt), членом Спілки сучасних мов, які також у своїй діяльності використовували кореспондентське навчання (розсилання листів з дидактичним матеріалом) [3, с. 90]. Пізніше новими способами передачі знань зацікавилися вищі навчальні заклади. Термін «дистанційна освіта» було вперше використано Віконським університетом у 1892 році [6]. У цьому ж році було розроблено програму дистанційного навчання в Чиказькому університеті, США [1]. Основним засобом комунікації на

цьому етапі становлення дистанційної освіти була пошта, якою надсилалися друковані матеріали, підручники, плани курсів, вправи, завдання.

На початку двадцятого століття технологічні винаходи прискорили процес модернізації освіти. Винайдення радіо відкрило нові можливості у дистанційному навчанні. Вважається, що першим із закладів вищої освіти, який використав радіо у навчанні, був університет штату Пенсільванія, США. Історія дистанційного навчання цього університету розпочалася з Коледжу сільськогосподарських наук ще у 1892 році. Згодом дистанційне навчання розширилося за межі сільськогосподарських тем. У 1922 році було запропоновано один із перших курсів доведення – з предметів домашнього дизайну [2]. З цього часу радіо міцно увійшло у дистанційне навчання. Пенсільванський університет і сьогодні продовжує відігравати важливу роль у розвитку дистанційної освіти.

Значних змін дистанційна освіта зазнала з появою телебачення. Вже у 30-х роках створюються експериментальні телевізійні навчальні програми. А після Другої світової війни телебачення стає невіддільною частиною дистанційної освіти. З'являються телевізійні курси, які поширилися в університетах США і Європи. Створюються робочі групи для розроблення телевізійних навчальних курсів, організації, які пропонують освітні фільми університетам, бібліотекам, суспільним телеканалам.

Бурхливий розвиток дистанційного навчання розпочинається у 60-х роках. Революційною подією у цьому напрямі стало заснування в 1969 році у Великій Британії Відкритого Університету [5]. Його викладачами для підвищення ефективності освітнього процесу були спеціально розроблені навчально-методичні комплекси з дистанційного навчання. Взаємодія між учасниками освітнього процесу здійснювалася з використанням різних технологій, основою залишалися друковані матеріали, які доповнювалися радіотрансляціями, телепередачами, аудіозаписами.

Технології, які з'явилися у 70–80-х роках, дали змогу здійснювати двобічну взаємодію суб'єктів освітнього процесу у реальному часі. Розроблення персонального комп'ютера зробило можливим для користувачів поєднувати текст, графіку, відео, аудіо та віртуальну реальність як для спілкування, так і для самоосвіти. Персональні комп'ютери почали широко використовуватися у системі дистанційного навчання, було швидко розроблено апаратне та програмне забезпечення для організації освітнього процесу. Ще одним вагомим технологічним проривом у цей період стає винахід Інтернету. На сьогодні Всесвітня мережа перебуває в авангарді розвитку дистанційної освіти. Завдяки мережі «Інтернет» якість дистанційної освіти більше не викликає сумнівів, її важливим компонентом стала інтерактивність, зокрема

конференції у реальному часі, дискусійні групи, онлайн-екзамени, електронне листування. Застосування комп'ютерних технологій надало можливості створювати та використовувати електронні підручники, посібники, курси, бібліотеки, швидко шукати та зберігати інформацію. Проведення аудіо- та відео конференцій, користування освітніми платформами та сервісами під час карантинних обмежень COVID-19 та російсько-української війни стало вирішальним для викладачів та здобувачів освіти у наданні навчального контенту різними способами та форматами. У такий спосіб, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій перетворює дистанційне навчання з «віддаленого» у «наближене», інакше кажучи, попри існуючу відстань, реальний навчальний простір значно зближується. Дистанція як комунікативна перепона для ефективної міжособистісної взаємодії завдяки сучасним технологіям усувається, відкриваються нові перспективи для такого формату навчання.

Останні роки відбувається активна інтеграція сучасних технологій штучного інтелекту (ШІ) в дистанційну освіту, що підвищує динамічність, продуктивність та персоналізацію навчально-викладацької діяльності, зокрема, взаємодію між викладачем та здобувачами освіти, інтерактивне використання навчально-методичних матеріалів. Технології ШІ надають значний обсяг інформації, необхідної для покращення організаційної діяльності, розроблення навчальних програм з використанням відповідних алгоритмів інтелектуального аналізу даних. Як підкреслює Білл Гейтс у своїй статті «Епоха ШІ почалася», у найближчі 5–10 років програмне забезпечення на основі ШІ, зможе революціонізувати процес навчання навіть сильніше, ніж свого часу це зробило поширення персонального комп'ютера [4].

Таким чином, можна висувати, що сучасний рівень розвитку дистанційної освіти корелюється бурхливими змінами технологій. Удосконалення моделі «кореспондентського навчання» проклало шлях до сучасного дистанційного навчання з використанням ШІ. Впровадження ІКТ у дистанційному навчанні сприяє розширенню його перспектив та якості, робить його більш індивідуалізованим, гнучким, цікавим та доступним.

Література:

1. Crotty J. M. Distance Learning Has Been Around Since 1892, You Big MOOC. *Forbes*. 2012. URL: <https://www.forbes.com/sites/jamesmarshallcrotty/2012/11/14/distance-learning-has-been-around-since-1892-you-big-mooc/?sh=320ee8aa2318>
2. Dawson M. We Are ...wherever you are: Penn State marks 125 years of distance learning. *Penn State*. 2017. URL: <https://www.psu.edu/news/>

academics/story/we-are-whenever-you-are-penn-state-marks-125-years-distance-learning/

3. Demiray U., Isman A. History of Distance Education. *DergiPark Akademik*. P. 88–108. URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/115681>

4. Gates Bill. The Age of AI Has Began. *GatesNotes*. 2023. URL: <https://www.gatesnotes.com/The-Age-of-AI-Has-Begun>

5. History of The Open University. *The Open University*. URL: <https://web.archive.org/web/20170430052403/http://www.open.ac.uk/researchprojects/historyofou/>

6. The History of Distance Learning. *Oxford Learning College*. URL: <https://www.oxfordcollege.ac/news/history-of-distance-learning/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-376-7-5>

THE POLICY OF MILITARIZATION OF TEENAGERS IN THE RUSSIAN FEDERATION AS A THREAT TO EUROPEAN SECURITY

ПОЛІТИКА МІЛІТАРИЗАЦІЇ ПІДЛІТКІВ В РФ ЯК ЗАГРОЗА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Lysianskyi P. L.

*Postgraduate student at the Department
of Political Theories
National University
“Odesa Law Academy”
Odesa, Ukraine*

Лисянський П. Л.

*аспірант кафедри політичних теорій
Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Після того, як збройні сили РФ здійснили спробу повномасштабного вторгнення на територію України 24 лютого 2022, під контролем окупаційних військ опинилася частина територій України. На тимчасово окупованих територіях України, РФ запроваджує дії, які направлені на знищення Української ідентичності у місцевих мешканців. Зокрема окупаційні адміністрації проводять політику примусової паспортизації місцевого населення на захоплених територіях, а також змушують відмовлятися від громадянства України. В закладах освіти на окупованих територіях України, міністерство освіти РФ запроваджує перепрофілювання місцевих учителів для роботи зі школярами окупованих територій по стандартам освіти РФ. Але крім цього,